

Francija se je podala Hitlerju

Novi francoski premier maršal Petain je prosil Hitlerja za časten mir. Hitler bo baje zahteval brezpogojno predajo. Nemške čete hitijo naprej, da v zadnjem trenutku zavzamejo strateške pozicije, predno bo uradno proglašeno premirje.

ANGLIJA JE PREDLAGALA FRANCIJI ZDRUŽITEV V ENO DRŽAVO

Bordeaux, 17. junija. — Včeraj so se vršili dogodki v Franciji z bliskovito naglico. Skoro ves dan so se vršila posvetovanja vladnega kabineta. Premier Reynaud je povedal, da je prišla iz Amerike obljuba za večjo pomoč, toda ne v vojaštvu. Vlada je uvidela, da to ni dovolj, da to ni dovolj, da bi se Francija rešila. Premier Reynaud se je odpovedal in imenovan je bil maršal Petain ministrskim predsednikom. 84 let stari junak iz prve svetovne vojne je dobil nalogo žalostno nalogo, da prosi Hitlerja za premirje.

Takoj je poklical k sebi španskega poslanika in mu naročil, naj njegov bivši učenec na vojaški akademiji, general Franco posreduje za premirje pri Hitlerju. Potem je stopil sivolasi vojskovodja, ki se je v prvi svetovni vojni izkazal pri Verdunu, da Nemci ne smejo naprej in tudi niso šli, pa je razglasil francoskemu narodu, da s težkim srcem naznani, da mora Francija položiti orožje ter da je vprašal sovražnika, da bi podpisal častno premirje.

Kašne pogoje je stavil Hitler Franciji, se še ne ve. Pričakuje se pa, da ne bodo lahki in da bo Francija plačala, da bo črna. Predvsem bo najbrže Hitler zahteval vso francosko bojno mornarico, potem kolonije in na zadnje še denar. Primeren plen bo najbrže zahteval tudi za kolego Mussolinija.

ANGLIJA SE SE NE BO PODALA

London, 17. junija. — Premier Churchill se je danes izjavil: "Z britskim imperijem okrog nas, se bomo borili toliko časa, da bomo rešeni Hitlerja." Churchill je govoril narodu po radio in mu zagotovil, da je do bil besedo iz vseh angleških kolonij, da bodo stale Angliji na strani do konca.

Ne glede na to, kaj se zgodi v Franciji, se bo Anglija bojevala naprej z Nemčijo, je rekel Churchill. Razlika je samo ta, da smo sedaj sami, ki se bomo borili za svetovno stvar. Izkazali se bomo vredne te časti.

Govori se, da je bil napravljen med Francijo in Anglijo sporazum, da v slučaju, če se bo morala Francija podati, da se bo borila s svojo zračno silo in bojno mornarico še naprej ob strani Anglije. Francija ima še močno bojno mornarico in še precej močno armado v Afriki in Palestini, s katero bi lahko nadaljevala vojno obenem z Anglijo, razen če bi Hitler zahteval, da se vsa armada uda in da se mu izroči zračna in pomorska flotila.

MUSSOLINI IN HITLER BOSTA GOVORILA

Rim, 17. junija. — Laški diktator Mussolini se je odpeljal z zunanjim ministrom Ciano, da se sestane s Hitlerjem, s katerim bosta skupno diktirala mirovne

pogoje Franciji. Kje se bosta diktatorja sestala, se še ne ve, toda pričakuje se, da bosta prišla v Pariz in diktirala Franciji pogoje prav v isti versajski palači, kjer sta zaveznika diktirala pogoje Nemčiji pred 21. leti. V Berlinu niso podali še nobene izjave glede premirja. Samo toliko se doznava, da bo Hitler zahteval popolno predajo francoske armade. To pomeni, da bi bil Hitler popoln zmagovalac, da ne bo podpisal premirja, ampak postopal s Francijo kot z okupirano deželo.

HITLERJEVA ARMADA HITI NAPREJ

Berlin, 17. junija. — Kljub temu, da je Francija vprašala za premirje in se izjavila, da se je prenehala bojevati, pa hite nemške oklopne čete naprej po francoskem ozemlju, da ga v zadnjem trenutku zavzamejo kolikor mogoče, predno se bo bojevanje uradno prenehalo. Tako bo Hitlerjeva armada po Franciji v obvladajočih pozicijah v času, ko bosta Hitler in Mussolini pripravljena narekovati mirovne pogoje.

Danes so zavzele nemške čete Orleans in dosegle na vzhodu švicarsko mejo, ter s tem popolnoma obklopile Maginot linijo. Na jugu so danes Nemci prodrli že v Burgundijo. Kjer se francoske čete upirajo, jih Nemci brez usmiljenja pokosijo.

ANGLIJA JE ODVISNA OD MORNARICE

Usoda angleškega imperija zavisi od tega, če bo Francija izročila svojo bojno mornarico Nemčiji, ali jo bo pridružila angleški, ali jo bo pa potopila. Če jo bo dobila v roke Anglija, potem bo še vedno gospodarica na morju. Če jo bo pa dobil v roke Hitler in k njej pridene še svojo in italijansko, potem se pa bližajo Angliji črni dnevi. Skupno imata zaveznika še vedno 22 bojnih ladij, 10 nosilcev letal, 82 križark, 254 rušilcev, 131 podmornic.

Italija in Nemčija sta imela v začetku vojne 11 bojnih ladij, 31 križark, 175 rušilcev, 163 podmornic. Od teh je Nemčija že izgubila skoro polovico. Torej Anglija se še lahko bori naprej, če dobi francosko mornarico, ali pa jo Francozi potope. Če jo pa dobe v roke Nemci, je pa slika drugačna.

Tudi Nemčija je morala v zadnji svetovni vojni izročiti vso svojo bojno mornarico. Nemški mornarji so jo odpeljali v angleško bojno pristanišče Scapa Flow. Tam so jo pa 21. januarja 1919 skoro pred očmi Angležev potopili na dno morja.

ZDRUŽITEV V ENO DRŽAVO

London, 17. jun. — V zadnjem trenutku, predno se je Francija odločila, da prosi Hitlerja za mir, je angleški premier Churchill predlagal, da se združi Francija in Anglija v eno

Francozi beže v Švico

Fahy, 17. jun. — Francoski narod, ki je pred nekaj dnevi bežal iz severnih krajev proti jugu svoje domovine, je zdaj prvič začel bežati čez mejo v inozemstvo. Francozi, ki so še nedavno dali streho in kos kruha nizozemskim, belgijskim in drugim beguncem, so zdaj sami odvisni od milosti svojih sosedov. Švica gostiljubno sprejema te brezdomovince in jim pomaga, kolikor more. Begunci pravijo, da jih bo pribežalo še na tisoče, ki ne marajo biti pod nemško vladno. To je zdaj drugič, da zapuščajo Francozi svojo domovino in iščejo zavetja drugje. Leta 1871, ko je Bismarck zavzel Pariz, je prišlo v Švico 70.000 francoskih vojakov, ki so tukaj oddali svoje orožje.

Begunci pripovedujejo, da so nemški letalci obstreljevali z strojnimi pota, po katerih so ljudje bežali proti švicarski meji. Večinoma hodijo peš in malo kdo ima voz, ki ga vleče mršav konj. Med begunci so samo žene in otroci, katerih možje in očete se bore "nekje v Franciji" proti Nemcem. Begunci so brez vsakih sredstev in beže brez cilja. Pred seboj vidijo samo pot, za seboj pa sovražnika. Francija, ki je dala svoje čase sto tisočem španski beguncem zavetje, kamor je pribežalo na sto tisoče Poljakov, Čehov in Avstrijcev, nima zdaj prostora niti za svoje lastne ljudi.

Odlična učenka

Na Notre Dame kolegiju v So. Euclid, O. je graduirala gđ. Cathryn Čermelj, hčerka Mr. in Mrs. Martin Čermelj iz Wooster, O. Izpite je položila z odliko. Poleg drugih predmetov je študirala tudi jezike ter je dobila v francoščini Lafayetteovo odlikovanje, v nemščini pa odlikovanje Von Steuben organizacije. Leta 1936 je graduirala na Wooster višji šoli, kjer je dobila radi izvrstnega učenca šolnino za štiri leta na Notre Dame kolegiju. Cestitamo vrli Slovenki in ji želimo mnogo uspeha v življenju.

Važna seja

Članstvo društva Cerkniško jezero št. 59 SDZ so opozorili tem potom na važno sejo, ki se vrši v četrtek ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih. Treba bo vse urediti radi nameravanega izleta.

državo. Francoski premier Reynaud je bil zato in je zelo prigrvarjal vladi, naj ponudbo sprejme. Toda francoski kabinet je odklonil, nakar se je Reynaud odpovedal in novi premier Petain je prosil Hitlerja za mir.

Kot se doznava sedaj, je Anglija predlagala popolno združitve obeh držav, ki bi imeli eno vladno in podaniki obeh držav bi postali podaniki skupnega imperija. Obe armadi bi se združili v eno v boju proti Nemčiji. Tako bi francoska armada, ki se nahaja v kolonijah, lahko nadaljevala boj, četudi bi Hitler zajel armado v Franciji sami.

Trdi se, da bo morda do združitve še prišlo, če bo staval Hitler Franciji pretežke pogoje in se bo ta raje borila do zadnjega moža, kot pa pristala na vse, kar bo Hitler zahteval.

Nemci so jim vzeli tudi zastavo

Berlin. — Ko so se nemški častniki peljali po spenjači vrh Eifelovega stolpa, ki se dviga 984 in četrtr čevlja nad Parizom, so bili vznemirjeni nad krasnim razgledom po mestu in okolici. Sneli so francosko zastavo vrh stolpa in na nje mesto pritrdili nemško svastiko. Par minut zatem se je pripeljal k stolpu francoski ognjeglasi oddelak, ki je hotel dobiti francosko zastavo. Toda nek nemški častnik jo je bil že spravil kot bojno trofej. Francoski ognjeglasi so se potrti odpeljali.

NOVI GROBOVI

Frank Sotler

Včeraj ob 4:15 popoldne je preminil na domu svoje hčere in zeta pionir Frank Sotler, star 73 let, doma iz Krškega, fara sv. Duh, odkoder je prišel v Ameriko pred 40 leti. Bil je eden tistih, ki je vedno opravljal težka dela, in je gotovo radi tega izgubil vid na obeh očeh že pred 10 leti. Tako je ostal vedno pri svoji hčeri Alojziji in zetu John Jadrach na 948 E. 207th St. v Euclidu. Njegova soproga Alojzija se nahaja v stari domovini zadnjih 12 let. Tukaj zapuščajo edino hčerko Alojzijo poroč. Jadrach ter vnuka Evgena in Lilian Jadrach. Bil je član sam. društva Slovenija. Pogreb se bo vršil v četrtek ob četrtr čez osmo iz pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi, 1053 E. 62nd St. v cerkev sv. Kristine in potem na pokopališče Kalvarijo. Naj počiva v miru v ameriški zemlji, preostali pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Anton Strekal

V petek večer je bil povožen od avta, ko se je vračal iz dela v Fisher Body tovarni, Anton Strekal, star 55 let, stanujoč na 5495 Hamilton Ave. Odpeljan je bil v Emergency Clinic bolnišnico, kjer je včeraj popoldne ob 2:30 podlegel poškodbam. Tukaj zapuščata dva brata: Josipa in Johna ter sestro Frances, omož. Perušek, vsi stanujoči v West Parku, in več drugih sorodnikov. Doma je bil iz vasi Raplovo, fara Struge pri Dobrem polju, kjer zapuščata več sorodnikov. Tukaj je bil 39 let ter je bil član društva sv. Vida št. 25 KSKJ. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 8:30 iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi, 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida in na pokopališče Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostali pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Graduiranci leta 1922

Graduiranci šole sv. Vida iz leta 1922 so prijazno vabljeni, da se udeležijo, če jim je le mogoče, pete sv. maše, ki jo bo daroval Father Joseph Česnik v četrtek ob 7:15 v cerkvi Marije Vnebovzete za vse žive in mrtve sošolce in sošolke omenjenega letnika.

Zadušnica

V četrtek ob 6:30 se bo brala v cerkvi sv. Lovrenca zadušnica za pokojno Marijo Ozimek. Prijatelji in znanci so prijazno vabljeni.

Governer Bricker se boji demokratske poplave, trdi Martin L. Davey

Kent, O. — Martin L. Davey, ki kandidira za guvernerja države Ohio je obdolžil guvernerja Brickerja, da je javno priznal, da republikanski kandidat za predsednika Zed. držav v državi Ohio ne more zmagati. To je Bricker priznal s tem, pravi Davey, ker je sklical izredno zasedanje državne postavodaje, ki naj loči narodno glasovnico od državne. To pomeni, da bi republikanska glasovnica ne imela v istem stoplu imena kandidatov za predsednika in podpredsednika z državnimi in okrajnimi kandidati, ampak bi bila sama zase.

"To pomeni," pravi Davey, "da je guverner Bricker javno priznal, da je država Ohio izgubljena za republikanskega predsedniškega kandidata in guverner Bricker je s tem zasadi bodalo v hrbet senatorju Taftu, ki je predsedniški kandidat na republikanski listi."

"Guverner Bricker je sklical državno postavodajo k izrednemu zasedanju devet mesecev potem, ko je bilo na tisoče obihskih prebivalcev lačnih in v silni potrebi. Takrat se je prosilo guvernerja, da bi sklical izredno zasedanje in preskrbel denar za relief, toda Bricker je bil gluha za prošnje. Zdad pa, ko mu gre za lastno korist, ko hoče razcepiti republikansko glasovnico, da bi si tako zagotovil bolj gotovo zmago, je sklical izredno zasedanje. Vse to pomeni," je rekel dalje Davey, "da guverner Bricker nima poguma, da bi bil na glasovnici obenem s predsedniškim kandidatom."

Prijazen obisk

Včeraj so nas obiskali v našem uradu rojaki iz Chisholm, Minn. Strekal, star 55 let, stanujoč na 5495 Hamilton Ave. Odpeljan je bil v Emergency Clinic bolnišnico, kjer je včeraj popoldne ob 2:30 podlegel poškodbam. Tukaj zapuščata dva brata: Josipa in Johna ter sestro Frances, omož. Perušek, vsi stanujoči v West Parku, in več drugih sorodnikov. Doma je bil iz vasi Raplovo, fara Struge pri Dobrem polju, kjer zapuščata več sorodnikov. Tukaj je bil 39 let ter je bil član društva sv. Vida št. 25 KSKJ. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 8:30 iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi, 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida in na pokopališče Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostali pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Konvencija čarovnikov

Zadnji teden se je vršila v Chicagu konvencija zveze ameriških čarovnikov. Kot delegat se je udeležil tudi Mr. John J. Grdina, poznani slovenski čarovnik. Mr. Grdina se je potem podal za en teden v Joliet, kjer bo gost Mr. Joseph Zalarjeve družine.

Volitve delegatinj

V sredo večer se vrši seja društva sv. Neže št. 139 C. K. of O. v stari šoli sv. Vida. Na tej seji se bo volilo delegatinje za konvencijo, ki se bo vršila v septembru. Vsaka naj plača tudi svoj asesment.

Godba fare sv. Vida

Starše godbenikov fare sv. Vida se opozarja, da se vrši mesečna seja v sredo 19. junija ob 8:30 zvečer v navadnih prostorih. Pridite zlasti tisti, ki še niste dobili plačilnih knjižic svojih sinov.

Senator Pittman pozivlje letalca Lindbergha, naj vendar enkrat zaupa naši vladi

Washington, 17. jun. — Senator Pittman iz Nevade je danes odgovoril znanemu letalcu Lindberghu, naj se enkrat otrese svojih političnih svetovalec in naj da svojo znanost v letalstvu na razpolago vladi Zed. držav, ki izpeljuje načrt za obrambo dežele. Lindbergh je v soboto namreč zopet govoril po radiu in pozivljal Ameriko, naj pušči Evropo pri miru in naj se briga za svojo zemljo in nje varnost.

Pittman je ostro prijel Lindbergha in njegove svetovalce, naj vendar enkrat prenehajo s svojim strahom, da bo šla Amerika v vojno. Pittman je tudi pobijal Lindberghovo trditev, da bo to, ker pošiljamo orožje in municijo Angliji in Franciji, dovedlo Zed. države v vojno.

"Značilno je to," je rekel Pittman, "ko je bil ameriški trg odprt Nemčiji, da si je nabavljala potrebni material, da si je zgradila to svojo bojno silo, ni letalec Lindbergh temu nič nasprotoval. Toda zdaj, ko naj bi pa Anglija in Francija kupovala vojni material tukaj, pa Lindbergh trdi, da nas bo to zapletlo v vojno z Nemčijo. Torej je bilo legalno, da smo pomagali graditi Nemčiji zračno flotilo, ni pa legalno zdaj pomagati onim, ki bi se radi branili pred to nemško silo?"

"Naj vzame ameriški narod enkrat za vselej na znanje, da za enkrat ni nobene nevarnosti za vojno tukaj, da pa obstoji nevarnost, da bo ogrožal našo deželo Hitler ter da moramo biti za ta slučaj popolnoma pripravljeni, ker sicer ne bomo v stanju preprečiti napad Hitlerja ali kamke druge vojaške sile."

Ameriški senator dvomi, da bi Hitler kdaj prišel čez morje, toda priporoča oborožitev

Cleveland, O. — V nedeljo je govoril na praznovanju "nemškega dne" na nemški centralni farmi v Parma minnesotski senator Ernest Lundeen, ki zastopa farmersko delavsko stranko v ameriškem senatu. "Sem proti vsaki vojni," je rekel senator in sem proti temu, da bi se naša dežela vmešavala v zadeve drugih dežel. Toda sem pa za to, da se Zed. države oborože. Kot nekdanji vojak sem zato, da smo pripravljeni." Leta 1917, ko je bil Lundeen še poslanec, je glasoval proti vstopu Zed. držav v evropsko vojno. Danes pripoveduje v senatu, naj bi Zed. države vzele Angliji in Franciji njiju kolonije kot plačilo na vojni dolg. Kar se tiče možnosti prihoda Hitlerja v to deželo, je rekel Lundeen, da se Atlantik še ni posušil.

Ko je govornik omenil, da eden senatorjev priporoča, da Amerika takoj napove vojno Nemčiji, je nekdo med poslušalci zavpil: "Obesite ga!"

"Ako izročimo Angliji in Zed. države v vojno."

12 let po nedolžnem zaprt, hoče odškodnino

Lansing, Mich. — Aleksander Ripan, star 49 let, doma iz Indiana Harbor, Ind., je presegel 12 let v ječi v Saginaw, Michigan, obtožen umora nekega Louis Tirpula. Zdad pa zahteva od države Michigan odškodnino \$10.000 in sicer trdi, da je toliko zaslužil, ker je v ječi poravnjal sojetnikom čevlje in nekaj pa radi tega, ker je bil po nedolžnem zaprt. Porota ga je bilo obsodila na dosmrtno ječo, ker je državni izvedenec trdil, da je bila krogla, ki so jo dobili v ustreljenem, izstreljena iz Ripanovega samokresa. Toda zdaj so zadevo zopet obnovili in kakor so tudi v orožju izvedenci bolj podkovani kot so bili prej, snje čase, je zdaj drug izvedenec trdil, da ta krogla ni bila izstreljena iz Ripanovega samokresa, radi česar je bil Ripan izpuščen na svobodo.

Zadušnica

V četrtek ob osmih se bo brala v cerkvi Marije Vnebovzete zadušnica za pokojnim John Rozmanom ob priliki 5. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Na razgled po Ameriki

Včeraj sta se odpeljala z vlakom na zaslužene počitnice Mr. in Mrs. John Paulich, 5238 St. Clair Ave., ki na omenjenem prostoru vodita že več let dobro znano gostilno. Ustavila se bosta v Chicagu, San Franciscu, Los Angeles. Želimo jima mnogo razvedrila na potovanju. V njih gostilni boste pa kljub odsotnosti lastnikov prav dobro postreženi.

Nov grob v domovini

Joe Močnikar iz 1552 E. 41 St., je dobil pismo iz Velike vasi pri Moravčah, da so mu na 24. maja pokopali mater Marijo, staro 81 let. V stari domovini zapuščajo 4 hčere in enega sina, tukaj pa dva sina, Florijana in Josipa. Naj bo dobri materi ohranjen blag spomin in naj jim bo miren izpocitek v rodni grudi.

Vile rojenice

Staršem Mr. in Mrs. Joseph Zabukovec Jr., 817 E. 88th St. so vile rojenice prinesle zalo hčerko prvorojenke. Mati in dete se dobro počutita v East End bolnišnici, kjer so obiskovali dobrodošli. Naše čestitke!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

 1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
 Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
 Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
 Za Evropo, celo leto, \$7.00.
 Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
 U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
 Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
 European subscription, \$7.00 per year.
 Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 143 Tues., June 18, 1940

Francija pred padcem

Hitlerjeva armada je obrnila zdaj vso pozornost na francosko Maginot linijo, ki ji še edina zabranjuje pot do polne zmage nad Francijo. Nemci so začeli napadati to obrambeno črto od spredaj, obenem pa prodirajo tudi proti njenim zadnjim vratom. Prvi uspeh zaznamuje nemška armada z zavzetjem Verduna, ki je del trdnjav v Maginot črti. Razumeti se namreč mora, da Maginot črta ni nobena prava črta, ampak je to skupina raznih trdnjavih pozicij, katerih vsaka šteje v Maginot-liniji trdnjavo zase. Vsaka teh trdnjav se lahko brani, pa naj že pride napad od spredaj ali zadej. To je v glavnem jedro, ki tvori obrambeno črto sistema Maginot.

Trenutno se še ne ve, če je fronta francoske armade še v vsej dolžini v zvezi z Maginot črto ali ne. Dejstvo pa je, da je francoska armada na zapadnem krilu v slabem položaju, da je izgubila zvezo z morjem, da je izgubila postojanke ob reki Seni in da se bo morala umakniti nazaj na odprtem polju. Če se bo francosko levo krilo vzdrgalo, je popolnoma odvisno od pomoči, ki jo bo dala Anglija, ali ki jo more dati. Vprašanje je, če ima Anglija na razpolago kako večjo in dobro izurjeno armado, ki bi jo mogla poslati v Francijo. Pri tem bo igralo tudi važno vlogo vprašanje, koliko ima nemška armada še municije na razpolago, če ni porabila vso zalogo v tem zadnjem silnem naskoku na francosko fronto, kjer se ni prav nič štedilo ne z orožjem ne z municijo.

Morda Nemci tudi ne bodo v stanu zasledovati francosko armado pri umikanju. To je v vsaki vojni najtežavnejše delo kake armade. Morda bodo Nemci opustili zasledovanje francoske armade v sredini fronte in na levem krilu in se vrgli z vso močjo na Maginot črto. Morda, dasi morda, je general Weygand zbral skupaj, ali bo zbral, zadnje svoje sile in napadel Nemce ter jim tako prekrizal račune in načrte. Pri tem je treba pa tudi vpoštevati, da je na poti v Francijo italijanska armada, ki dozdaj ni še skoro nič napadala ter bo morda udarila na Francoze na kaki važni točki.

Če se računa na vse to, bi se lahko reklo, da je Francija na koncu svojih moči. Saj je še čudež, da se je francoska armada vzdrgala toliko časa pod temi okoliščinami. Še večji čudež bi bil, če bi še naprej vzdrgali svojo fronto nepredrto in če bi se mogli še naprej ustavljati kaj dlje časa dobro organiziranemu nemškemu napadu. Toda čudeži so se že godili in se še godijo in tudi na francoski fronti pride lahko do nepredvidnih dogodkov, ki bi popolnoma spremenili položaj. Toda to ni nič gotovega. Bolj gotovo pa je, da bo Francija poražena in računajmo, kaj se bo zgodilo potem. Pri tem je treba računati na francosko bojno mornarico. Tri nove bojne ladje so nekje na francoskem obrežju. Če bi Francija sklenila premirje z Nemčijo, bi ta najbrže zahtevala tudi njeno bojno mornarico. Ako se te doda nemški mornarici in kar jih ima še v delu, pa bi imela Nemčija na Atlantiku deset popolnoma novih bojnih ladij. Poleg tega imajo Francozi več rušilcev, križark, in podmornic, ki bi jih zahtevali Nemci. Če bi Nemčiji to povodno silo združila s svojo, bi pomenilo to veliko nevarnost za Zed. države.

Hitler bi najbrže zahteval od Francije, če bi se ta podala, tudi njene kolonije ob ameriškem obrežju, tako Martinik in Guadeloupe v zapadni Indiji, Francosko Guiano na severnem delu Južne Amerike ter Saint Pierre in Miquelon južno od Nove Fundlandije. Razume se, da bi Zed. države ne priznale veljavnost teh francoskih kolonij Nemčiji.

Hitler bi si najbrže premislil, da bi takoj razobesil nemško zastavo v Novem Svetu. Toda Hitler zna opravljati svoje delo drugače. Recimo, da bi ostale te francoske kolonije pod njeno zastavo, toda uprava bi bila popolnoma pod nemško kontrolo. Tukaj bi počasi, pa po določenem načrtu začela Nemčija zbirati svoje napadalne moči, delati pristanišča in torišča za podmornice in pošiljati sem svoja bojna letala. Od tukaj bi potem ne bilo za Nemčijo nobene težave napasti obalo Zed. držav in tudi v notranjosti.

Vse to kaže, da je tudi Zed. državam precej mar, kako se bo končala evropska vojna in na kateri strani bo zmaga. Tisti, ki pravijo, da nam evropski konflikt ni nič mar, ne vedo kaj govorijo, ali so pa sovražniki naše dežele.

Zavozljana situacija v Euclidu

V Euclidu je bil izvoljen demokratskim vladnim vodjem Mike Spino. Tako imajo zdaj euclidski republikanci oba vladni vodje, svojega in demokratskega pod svojo kontrolo, demokracije pa nobenega. Pomniti je namreč treba, da je euclidski župan republikanec, je na izvrševalnem odboru republikanske stranke in njegov cestni komisar Spino je demokratski vladni vodja. Kdo je tako naiven, da bo mislil in trdil, da bo demokratski vladni vodja Spino, ki je v službi po milosti župana Simsa, delal za demokratsko stranko? Gotovo ne bo, saj je bil Spino izvoljen precinktnim načelnikom radi del, ki jih je dala mestna administracija in za vladnega vodjo je bil potem izvoljen od precinktnih načelnikov, ki imajo delo pri republikanski mestni administraciji. Torej so republikanci s spretno potezo pošteno potegnili demokrate s pomočjo "demokratov" samih, v kolikor se jih more pač šteti v demokratsko stranko kar se tiče principov. Načelnstvo demokratske stranke v okraju mora tej situaciji posvetiti svojo pozornost in to takoj!

Kaj je Hitlerjev načrt?

(Nadaljevanje)

"Če je treba iz centralne Evrope odstraniti; dokler jih bo tukaj še kaj ostalo, bomo imeli neprestano žarišče husitstva in bolševizma. Kadar bomo imeli voljo in moč, bomo za dosego tega cilja s zavestjo vse odgovornosti žrtvovali celo generacijo nemške mladine. Naj bo cena še tako visoka, ne bom niti za trenutek okleval, ko si bom obremenil vest s smrtjo dveh ali treh milijonov Nemcev, saj bom do dobra poznal protitež te žrtve."

Tudi obstoj tirolskih Nemcev je imel že takrat v načrtu: "Tudi neumni sentimentalnosti južne Tirolske bom napravil konec. Nikdar mi ne bo prišlo na misel, da bi imel glede tega vprašanja kake pomisleke, če bi kazalo skleniti zvezo z Italijo." (Sicer je pa že v knjigi "Mein Kampf" proglasil Italijo kot edino prirodno zaveznico Nemčije v bodoči vojni—pa Angleško zraven).

Tudi tam je že polagal tirolske Nemce na žrtvenik zveze: "Ali ni ta račun dober: za ceno 200,000 tirolskih Nemcev bom osvobodil osem do deset milijonov drugih Nemcev. (Sicer pa je s preselitvijo teh Nemcev drugje napravil postavko v korist svojemu načrtu—koloniziral jih je na poljsko ozemlje in zasejal seme bodočemu gospodjočemu razredu Nemcev).

"Tudi Alzacija in Lotaringija spadata k Rajhu. (O tem je prav tako pisal že v "Kampfu" in proglasil Francijo za svojoega smrtnega sovražnika). Nikdar se ji ne bomo odrekli. Ne zaradi Nemcev, ki žive tam, temveč enostavno zato, ker potrebujemo to ozemlje in še drugo, da zaokrožimo svoje teritorialno jedro tako kakor na vzhodu, severu in jugu. (Mi pa smo ga slišali, kako je neprestano zatrjeval, da Francozom nič neče). Naša prvenstvena misel je, da ustanovimo svoje gospodarstvo za vedno in ga tako zasidramo, da bo trajal najmanj tisoč let. . . . Naše poslanstvo je v tem, da podjarmimo druge narode. Nemški narod je poklican, da da svetlu novi razred svojih gospodarjev."

Kakšna bo podoba tega novega socialnega reda:

Prvi razred—Razred gospodov, ki se bo rekrutiral iz Hitlerjevskih bojnikov.

Drugi razred — razred strankinih pristavev, hierarhično razvrščenih.

Tretji razred—razred velike mase brezimencev, večnih sužnjev.

Pa še to je dodal Hitler:

"Biološki razizem je samo ena stran našega sistema. Sicer bomo pa kmalu prekoračili meje današnjega ožjega nacionalizma, kajti veliki imperiji pač zrastejo na narodni osnovi, a jo hitro puste za seboj. . . ."

Še o svobodi izobrazbe: "Polna svoboda izobrazbe je privilegij elite in onih, ki jih elita priznava. Celotno delovanje znanosti mora biti pod stalno kontrolo. Znanost je instrument življenja, a ni njegovo bistvo. Zato bomo veliki masi nižjega razreda dovolili ugodnosti analfabetizma (nepismenosti!), sebe pa bomo osvobodili vseh humanitarnih in znanstvenih predsodkov."

Hitler je že v tistih časih, ko še ni imel oblasti, večkrat poudarjal: "Svoje cilje bomo dosegli le z vojno. Jaz hočem vojno, hočem svetovne revolucije. Mi pa smo mladi, hočemo se vojskovati." (Ali ne govori danes: "Ta vojna je Nemčiji vsiljena!"). Hitlerjeva vojna obsega tri področja: vojskovanje, s prapagando, z orožjem, z iztrebljanjem slovenskih narodov.

II.

Nekóč je Hitler zbral zaupnike v svoji planinski villi. Go-

vorili so o bodočem načinu vojskovanja.

Nekdo mu je rekel: "Pravijo, da bo električno orožje odprlo nove možnosti za napad. Ali je to točno? In novi strupeni plini, bacili? Ali mislite, da bo bodoča vojna uporabljala bacile?"

Hitler: "Narod, kateremu odrekajo njegove pravice, sme uporabljati vsa sredstva, tudi bakteriološko vojno. Toda uporaba tega orožja je omejena. Važna je predvsem kot sredstvo za oslabitev nasprotnika pred izbruhom sovražnosti (tifus na Poljskem!). Sploh se pa bodo naše vojne začele še pred vojaškimi operacijami in mislim, da bomo razpolagali s sredstvi, ki bodo zadavile Angleško, če bo hotela iti proti nam." (Zadnje čase čitamo o nalezljivih boleznih na Angleškem).

Forster: "Ali mislite, vodja, da se bodo Združene države zopet začele vmešavati v evropske zadeve?"

Hitler: "V vsakem slučaju jim bomo to izbili iz glave. Za take prilike imamo posebno izdatno orožje. Amerika je neprestano pod revolucijo in mi je ne bo težko nahujskati k uporu in prevratu tako, da bodo gospodje Amerikanci dovolj zaposleni z lastnimi skrbmi. Meni ne bo vest ničesar očitala in bom izbral tako orožje, ki se mi bo zdelo potrebno. Novi strupeni plini so grozni, toda kakšna razlika je končno med počasnim umiranjem v bodočih žicah in trpljenjem onih, ki so zastrupljeni s plini in bakerijami? V bodoči vojni bo stal ves narod proti nasprotniku, tu ne bo več govora o boju med samimi armadami.

"Uničili bomo fizično zdravje svojih nasprotnikov tako, kakor bomo zlomili njih moralno odpornost. Ali so mikrobi orožje bodočnosti? Da bodo, prepričan sem o tem. Res je sicer, da v tej tehniki še nismo tako napredovali, toda poskusi so v teku in obetajo velike uspehe." (Mnogi glasovi nam potrjujejo, da Hitler izvaja svoj načrt).

Forster: "Pravkar ste nam rekli, da bo treba sovražnika okužiti pred izbruhom sovražnosti. Kako mislite doseči to že v mirnem času?"

Hitler: "Po svojih agentih po svojih nevidnih nedolžnih potnikih. To je še najbolj sigurno in učinkovito sredstvo, kar jih poznamo do zdaj. Sploh pa ne pozabite, da se pokažejo učinki tega orožja šele po nekoliko tednih, in da se pojavi epidemija, je treba nekaj časa. Morda bomo uporabljali bacile tudi takrat, ko bo vojna na višku, ko bomo čutili, da sovražnik peša. (Ali nismo slišali o epidemiji tifusa med poljsko vojno? Pa o cepljenju čeških otrok s sifilitičnimi bacili. Ali nam to ne vzbuja pomislekov o skrivnih strupih, ki so lahko podtaknjeni nemškimi medicinskimi preparatom in znanim praškom, injekcijam itd. Kdo bi mogel po teh avtentičnih Hitlerjevih izjavah danes še brez pomisleka zaužiti zdravilo nemškega izvora?)

"Na razpolago bomo imeli mnogo prostovoljnih delavcev. Poslali jih bomo čez mejo v mirnem času. Svet se bo privajdal nanje in ne bo videl v njih drugega kot mirne potnike. . . . (Opaznost. Pozor na vsakega Nemca, ki pride k nam!)

"Vojna je najbolj naravno stanje človekovo, kaj hočemo v vojni doseči? Kapitlacijo nasprotnika v trenutku, ko se sovrtažnik vda, vem, da ga lahko popolnoma uničim. Čemu bi ga v tem trenutku skušal vojaško oslabiti, če lahko isto dosežem z drugimi, lažjimi in učinkovitejšimi sredstvi. — Kakor je prejšnji artiljerijski ogenj naznanjal napad pehote, tako bo v bodoči vojni revolucionarna

propaganda še pred izbruhom sovražnosti moralno oslabil nasprotnika. Nujno je potrebno, da nasprotnik izgubi glavo, da je pripravljen kapitulirati, da je moralno prisiljen k malodušnosti, predno se začne prava vojna. Kako naj to dosežemo? Vsa sredstva, ki bodo omogočila varovanje nemške krvi, bodo dobra!"

Ali se nam pri teh besedah ne zbujajo spomini na nemško propagando, na obdolževanje, na proteste pred okupacijo Sudetov in Češkoslovaške? Češkoslovaški politiki so si lomili glave, kako bi opravičevali, kako bi upravičevali svoje delo, kako bi ugodili nemški manjšini—Hitler pa je videl v vsem svojem početju le sredstvo, njegov cilj je bil jasno začrtan. Prav tako s Poljsko. Bela knjiga Poljske jasno kaže tudi to. —Nemška bela knjiga laže, ko taži, kako so si Poljaki prizadevali, da se ognejo vojni.

Hitler: "Brez pomislekov bomo podpisali revolucijo pri nasprotniku (Slovaški, Poljaki, Ukrajinci in ČSR) Zmeda čustev, moralni konflikti, neodločnost, panika, to bo naše orožje. . . . Nauk o revoluciji je skrivnost nove strategije. Naučil sem se ga pri boljševikih. Od sovražnikov se naučimo največ. (Da bi se tudi nas kaj prijel!) Proučujte teorijo državnih udarov, pa boste videli, kaj je naše delo.

Nikdar ne bom začel vojne prej, dokler ne bom prepričan, da bo demoralizirani nasprotnik podlegel pri prvem gigantnem naskoku. Kadar je sovražnik notranje oslabil, ko je na robu revolucije, ko mu groze socialni nemiri, tedaj je čas za napad (Opozorilo nam v notranjih naših sporih—to tuja propaganda vse izrablja!) . . . vso svojo energijo bom porabil, da bom tak trenutek izrazil. To bo moj smoter. In kadar ga bom dosegel, bom z vso pravico poglaval sovražnikovo mladino v smrt. Tako bom prihranil toliko življenj, kolikor bi jih bilo mogoče se zaploditi. Gospodje, mi se ne bomo šteli heroje! Naš cilj je iztrebljenje nasprotnikov. Generali študirajo in bi radi postopali kakor nekdanji vitezi. Meni pa so potrebne revolucije. Nauk o revolucijah je osnova moje politike. —Nič me ne bo moglo ustaviti. Ni ga mednarodnega prava, ni je pogodbe, ki bi me mogla očitati, da bi ne izkoristil ugodne prilike.

"Ta vojna bo peklenko krvava in kruta. Ko bomo naveli na nasprotnika z vsem svojim orožjem, ga bomo istočasno demoralizirali tudi z živčno vojno. Izvzati bomo revolucijo. Malemu človeku se bomo postavili kot nositelji pravičnega socialnega reda in večnega miru. Ti ljudje nočejo nič slišati o vojni veličini. Toda jaz hočem vojno in vso sredstvo mi bo dobro. Vojna bo taka, kakor bom jaz hotel. Vojna sem jaz."

(Dalje sledi)

Iz Girarda

Za predzadnjo nedeljo, to je bilo 9. junija, smo bili dobili povabilo za na slavnost, ki se je vršila v Barbertonu, ko je naš rojak bral novo mašo. Udeležilo se je tudi nekaj rojakov iz Girarda. Zakaj pa tudi ne, saj so bili rojaki iz vseh vetrov, celo iz Chicaga so šli. Toliko nas je bilo, da je bila dvorana, v kateri se je vršil banket, premajhna. Takrat bi bili rabili nekaj Ribničanov, da bi bili malo razpršeni. Govornikov je bilo vseh vrst, tako da je bilo vse izvrstno izpeljano, ker je bil ves program tudi v izvrstnih rokah. Pa kaj bi še pripovedaval, saj kdor pozna Lekšana in Udoviča, bo vedel, da če se ona dva primeta za kakšno stvar, da jima gre vse kakor bi bilo namazano. Meni

se zdi, da sta ustvarjena za to.

Ne bom omenjal vsake točke posebej, samo toliko pa rečem, da se mi je najbolj dopadlo na banketu. Veš Jaka, kar škoda, da te ni bilo tam. Saj rečem, Barbertončanke te pa znajo, tako okusno jed napravijo, da se mi še sedaj slina cedijo po njej. Kadar boste še ka jnapravili, tedaj bomo prišli pa malo prej in dlje počakali. Tudi natakariji so bili precej dobrih rok, kar malo sem po strani pogledal, pa sem dobil, kar sem hotel. Povem vam, da sem se malo bal, da bom moral imeti suho grlo, pa je bil moj strah neupravičen.

Vedno me silijo, da naj pišem kja v Ameriško Domovino, da bomo imeli piknik. No, bom pa povedal, da se vrši naš piknik v nedeljo 23. junija. Pa sem jim tudi povedal, da je treba za piknike tudi plačat za oglase, ker jaz vem, da uredništvo ne more shajati samo z dopisi. Seveda, kadar je zastoj se malo poprosi urednika pa naredi, samo da ustreže društvu, ampak kadar pa društvu kaj rabi, tedaj se gre pa tja, kjer bo ceneje (saj veste, da se potrebuje pisalni papir, tiskovine itd.) in vse tiskarne vprašujemo, katera bo ceneje napravila.

To se meni nikakor ne zdi pravilno. Seveda, to je naša navedba, ampak jaz mislim, da moramo to slabo navado opustiti, ker če urednik nekaj naredi za društvo brezplačno, tedaj ga moramo poznati tudi, kadar bo on nekaj zaslužil od društva. To se pravi "svoji k svojim!"

Že zadnjič sem bil omenil, da priredimo piknik SMZ in SZS skupno in sicer v nedeljo 23. junija v Ivan praku, to je tam na vrhu, na 422. cesti. Če pridete iz Clevelanda, je to prej ko pridete v Girard, seveda, če pridete pa iz New Yorka, potem pa morate skozi Girard. Nikakor pa se ne morete zmotiti, ker bodo že napisali na vseh važnih krajih.

To pa rečem, da na tem pikniku bo nekaj posebnega. Saj si lahko mislite, da bo nekaj, ker že štiri mesece delajo zato možje in žene, fantje in dekleta. Rečem, da bo vsakemu žal, kdor bo zamudil ta piknik. Posebno še mislim na člane in članice SMZ in SZS, da prav gotovo pridete, boste vsaj videli, kako smo mi združeni.

Kaj vse bo na tem pikniku, pa ne bom povedal, ker se bojim, da bi jih potem morda preveč prišlo, ampak vseeno rečem: "Naši na plan ta dan!" Če bo pa dež, bomo pa v dvorani, tako da nam nikakor ne unese. Prav prijazno vas vabim od blizu in daleč. Torej na svidenje.

Član društva.

Slovenska pesem 18. avg.

Našim prijateljem naznanjamo, da smo od vlade mesta Cleveland, dobili oficijelno potrdilo, da nam bo za naš pevski program 18. avgusta, na razpolago oder v Gordon parku, katerega smo lani imeli.

Program bo obširen in zanimiv. Na zadnji seji pevskih zborov je bilo sklenjeno, da skupni odrasli pevski zbori zapejojo pod vodstvom pevovodje g. Ivanuschke sledeče pesmi:

Nazaj v planinski raj (mešani zbori) — Na goro (mešani zbori) — Ljubezen in pomlad (moški zbori) — Venček narodnih pesmi (moški zbori).

Vsak pevski zbor bo imel svoje vaje pod vodstvom svojega pevovodje, skupne vaje pa bodo 2. avgusta in itd. pod vodstvom pevovodje g. Ivanuschke.

Namen federacije je spreminitev pevovodij vsako leto, tako da pridejo vsi na vrsto. Prve skupne vaje bodo v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave., ter se prosi vse pevce, da se udeležijo teh skupnih vaj.

Poslali smo vsem pevskim zborom karte, na katere naj označijo koliko pesmi jim manjka.

Nekateri so točno odgovorili, ampak oni, ki še niso, so prošeni, da takoj sporoče. Ako pa imate vse pesmi pa nam sporočite to, da ne bomo dali pesmi dvakrat tiskati.

MLADINSKI ZBORI pod vodstvom G. Semeta so nam sporočili, da bo njihov program obstojal iz sledečih pesmi:

a) Večer na morju, b) Men vse eno je, c) Jugoslovanska, — nastopilo bo šest zborov, ki se pridno vadijo, da lepo, ubrano zapejoje slovenski javnosti.

Godbe Sv. Lovrenca in Sv. Vida so nam sporočile, da bodo sodelovale pri programu, da pokažejo koliko so naši mladi godbeniki napredovali. Od godbe Sv. Alojzija se pričakuje tudi nekaj izrednega, toda definitivnega programa od njih še nimamo. Pričakujemo njihov odgovor v kratkem. Od dramskega društva "Ivan Cankar" se pričakuje, da vprizori prireditve in nastop v narodnih nošah. Vse pevovodje se naproša, da potom časopisov podajo nekaj zgodovine slovenske pesmi, zlasti onih pesmi, ki bodo pri tem programu zapete, saj ima vsaka svoj pomen.

Črčki in Kraljički pod vodstvom pevovodje G. Ivana Zormana, istotako nastopijo. Njih program bo sporočen javnosti, kakor ga prejmemo.

Vsemu ameriškemu narodu se obljublja krasen in užitek poln program.

F. V. Opaškar, predsednik.

Inozemske ženske v službi Francije

V Parizu se je zbrala organizacija inozemk, ki so se prostovoljno prijavile za delo na polju. Ta organizacija je pododdelk "legije žensk za prostovoljna dela v Franciji" in mlade poljske delavke, ki je njihov prvi oddelek te dni odšel na kmetije, imajo na svoji uniformi črke "L. F. E. V. F." (Legion des Femmes Etrangères Volontaires en France.) Več ko milijon tujih žensk biva v Franciji, 400,000 od teh je mladih deklet in žena brez otrok. Med njimi so ženske skoraj vseh narodnosti, tako Italijanke, Španke, Avstrijke, Portugalke, Švedinje, Norvežanke, Nizozemke in zdaj še Belgijke. Te ženske so porazdeljene po različnih kmetijah in prejemajo ondi hrano, stanovanje in mezdo. Prav, prav malo jih je, ki bi bile večje kmečkih del. Saj so tako iz različnih stanov in poklicev, na primer so med njimi tipkarice, slikarice, umetnoobrtnice, učiteljice jezikov in dijakinje. Z majhno prtljago in nekoliko brašna za nekaj dni se pripeljejo dobre volje na posamezne kmetije. Dasi jih je malo, ki bi znale molzti in opravljati živino v hlevu, vendar se veselo opravijo na delo in se brž vsemu priučijo. Nekatere sploh nočejo prejeti nobenega plačila, večina pa so revne in v Parizu ne dobijo nobenega dela, ki bi bilo primerno njihovega poklica. Zatorej je to poljsko delo tudi srečen izhod iz njihove brezposelnosti.

PRIMORSKE NOVICE

—Gorica. — Ivan Lapajne z Vojskega in Josip Štrukelj iz Vitovelj sta prejela denarno nagrado vsak po 700 lir za dvojčke.

Če verjamele al' pa ne

Ker je ravno prestopno leto, je pa ona prva začela, da bi se vzela. "Veš," je rekla, "zmerom te bom ljubila in zveto ti bom pomagala prenašati tvoje skrbi."

"Kakšne skrbi, saj nimam nobenih skrbi," bi se rad izmazal on.

"Seve jih nimaš, ampak imel jih boš, ti rečem, ko se bova vzela."

WINNETOU

Po nemškem tiskarju K. Maya

Eden poglavarjev je namreč imel na svoji lovski suknji iz bizzonovine kot poseben okrasek prišita dva medena gumba, približno tako velika kakor nekdanji tolarji.

Stopil sem k njemu. "Naj mi moj rdeči brat posodi tale okrasek! Koj mu ga vrnem."

Še preden je vedel kako in kaj, sem mu gumba odvil. Nisem se zmenil za njegov strah, mirno sem stopil nekaj korakov nazaj, da mi rdečkarji niso mogli preveč na prste gledati.

Pokazal sem jim gumba. "Moji rdeči bratje vidijo med mojimi prsti tale svetla gumba, kajne? V vsaki roki imam enega. Sedaj pa dobro pazite!"

Naredil sem, kot da sem zagibal gumba visoko v zrak, pa jim pokazal prazne roke. Gumba sem seveda pustil pasti v rokah, kakor to naredijo naši "domači čarovniki."

"Moji rdeči bratje vidijo, da so moje roke prazne, Kje sta gumba?"

Jezno je zagodrnjal lastnik svetlih okrasov:

"Ni ju več —!"

"Da, ni ju več! Odletela sta, daleč gori na sonce sta odletela. Moji rdeči bratje naj ju ustrelijo s solnce!"

"Tega ne more nihče, noben beli človek in noben medicinar!" je jezno povedal nesrečni lastnik gumbov.

"Jaz pa ju bom. Moji rdeči bratje naj pazijo! Gumba bode ta priletela nazaj!"

Vzel sem medvedarico, ker so v cavi repetirke tičale "duše Komančev," pomeril navpično v zrak in ustrelil. Hipen, napet molk —

In koj nato je nekaj trdo ob meni udarilo v tla. Lastnik dragocenega gumba je skočil, povrtal z nožem po zemlji in izkopal gumb.

"Uff —! Moj gumb —!"

Vse se je drenjalo krog nje, tudi poglavarji so čisto pozabili na svojo višjo dostojanstvenost.

Medtem sem neopaženo položil drugi gumb na cev in dvignil puško navpično. Strel je zagrmel in vse je gledalo v zrak. Položaj je bil nekoliko nevaren. Kaj če bi kateremu rdečkarju priletel gumb v obraz?

Pa k sreči si je gumb izbral nekoga drugega za žrtev.

Bob je namreč hipoma divje zakričal, planil, poskakoval sedaj po eni, pa spet po drugi nogi in si drgnil ramo.

"Ah, oh, massa zadeti Bob! Nigger Boba ustreliti v ramo!"

Gumb mu je res priletel na ramo in obležal poleg njegga na tleh. Poglavar ga je pobral, ga vtaknil v žep in na obrazu mu je bilo brati trdno odločnost, da si ga nikdar več ne pusti "ustreliti na sonce."

Moja čarovnija je vplivala kar silovito. Le samo pomislite! Dva gumba je vrgel beli človek na sonce, pa ju spet s solnce ustrelil! In zares sta bila na soncu, sicer bi se eden ne bil tako globoko zaril v zemljo in drugi bi ne bil tako hudo udaril črna na ramo, da mu je nemudoma zrastle krvava bula in da je vlekel obraz v sila bolestne gube.

Tiho so sedeli poglavarji, niso vedeli, kaj naj počnejo z menoj. Njihovi ljudje pa so rado vedno čakali, kaj vse še bo prišlo. Položaj je bil vsekakor napet in se je močno nagibal meni v prid. Prilika za "državni udar" se mi je nudila in koj sem jo zgrabil za lase.

Poleg Tokeihuna je ležala mirovna pipa in blizu nje tobaki mehur iz oposumovine, napolnjen s tobakom in konopljinim listjem, z običajno me-

Zakladi na dnu morja

Neizmerna so bogastva, ki leže na dnu morja. Vedno se je našel kdo — danes imamo celo take družbe — ki je skušal privleči tja ali oni zaklad na dan. Toda taki poskusi se težko posrečijo, ker je mnogokrat težavno določiti točno mesto, kjer se je ladja potopila. Poskusi pa so tudi dragi. Francoski pisatelj Jules Verne je v svojem romanu "Dvajset tisoč milj pod morjem" opisal tak poskus dviganja potopljenega zaklada. Podmornica "Nautilus" pod poveljstvom kapitana Nema je skušala dvigniti zaklade potopljene španske galeje, ki se je potopila leta 1702. Skozi dvojna vrata podmornice so splavali mornarji — oblečeni v skafandre — k ladji in začeli izpraznjevati zaboj, napolnjene z zlatom in dragimi kamni. Ti zakladi naj bi bili v pomoč narodom, ki so se borili za svobodo, in kapitan Nemo jih je odpeljal na Kreta...

Če bi danes oživel ti Jules Vernovi junaki in prišli pogledat na svet, bi našli hudega tekmeča, kajti danes imamo podmornice, ki daleč prekašajo "Nautilus." Zakladi, ki jih je dvigal kapitan Nemo, so postali danes žrtev inženirjev. Sedaj poznajo že okrog 5000 mest, kjer so se potopile ladje, ki so vozile ogromno bogastvo. Španski zaliv Vigo je najbolj znan po takih pravih "rudnikih." Na njegovem dnu ne počiva samo zlato in srebro v palicah in prahu, ki je prihajalo iz Nove Španije, ampak tudi zaklad Inkov, ki se ga ne da oceniti. — Abukirska luka, kjer je angleško brodovje uničilo francosko, je pravo "pomorsko pokopališče" in tu počiva tudi ameriška ladja "Orient."

Na dnu siciljske ožine počiva že 1500 let pravični zaklad.

Ko se je vandalski kralj Gejzerik polastil Rima, je mesto popolnoma izropal, naložil dragocenosti na ladje in odplul proti Kartagini. To je bilo pretresljivo povračilo, če se spomnimo Hanibala in nesrečne Kartagine, ki so jo Rimljani do tal porušili. To nam je v potrdilo, da se vsako nasilje kaj rado maščuje. Toda Gejzerikovo brodovje je med potjo zalotil vihar, in vse bogastvo, ki ga vandalski kralj narpal v Rimu — še prej pa Rimljani od premaganih narodov — je postalo plen morskih valov. Tako so izginile pod vodo antične dragocenosti in do danes jih ni še nihče dvignil.

Med francosko revolucijo se je na Seni potopila ladja "Telemaque" in je baje bil na njej osebni zaklad kralja Ludvika XVI. Toda zdi se, da to ne bo res. Pred kratkim so dvignili neko razbito ladjo — ki jih je na tem mestu več — pa so našli samo kamene na njej.

Pri tem je treba upoštevati, kako je potopljena ladja ohranjena, kako je težka, kakšna so tla in kakšen je morski tok ter končno, kakšni so nameni dviganja. Prvi način je "dviganje." To opravljajo manjše ladje, predvsem podmornice. Mornarji, oblečeni v skafandre, skušajo oviti ladje z močnimi kapli ali pa pritrčiti na bok ladje močne kljčke, za katere potem pripnejo verige, ki jih potem s pomočjo posebnih splavov, napolnjenih z zrakom, spustijo na dno. Kadar je plima in oseka, se potopljena ladja premika, in vlačilci jo potegnijo na površje. — Kadar je oseka, je potopljena ladja na "suhem."

Zanimivo je bilo dviganje nemškega vojnega brodovja, ki je bilo potopljeno leta 1919 v Scapa Flowu. Tu je ležalo 74 ladij, od katerih jih je bilo 16 24 m globoko in ki so predstavljale precejšnjo vrednost. Leta 1926 so plačali za navadno cev za spuščanje torpedov, ki so jo privlekli na dan, 100 funtov šterlingov. Nemško križarko "Hindenburg" so cenili na 10 milijonov. Za dviganje manjših ladij, kakor torpedovk po 750 do 1300 ton so uporabljali pontone, ki so bili 25 m široki in 60 m dolgi. Ti čolni so bili opremljeni s škripci in vreteni za dviganje torpov. S pomočjo teh vreten in kablov so dvignili ladje in jih odpeljali v ladjedelnice, kjer so jih razdrli. Tako so dvignili 25 torpedovk. Potem je prišel na vrsto ogromni "Hindenburg." Zamašili so v njem vse odprtine, nato pa so iz ladje izčrpali vodo. Črpalke so dali v ugasle dimnike, in ladjo, ki bi se kmalu prevrnila, so uravnali tako, da so vanjo nalili 1200 ton cementa. Končno so stroški narasli na 10 milijonov in dviganje se ni več izplačalo.

Še zanimiveje je bilo dviganje ladij "Moltke," "Kaiser" in drugih, katerih gredel je štrlel navzgor. Ko so dvignili bojno ladjo "Seidlitz," bi se kmalu zgodila nesreča. Ladja je ležala postrani in se je naenkrat obrnila s spodnjim delom navzgor.

Več sreče pri dviganju potopljene bojne ladje "Leonardo da Vinci" so imeli Italijani. Ladja se je potopila v Tarantskem zalivu zaradi eksplozije bombe, ki jo je sovražni vohun spretno vthotapil vanjo.

Ostane še vprašanje, kako dvigniti ladjo, ki jo je morje zaradi gibanja vodnih plasti premaknilo in odplavilo drugam in ki leži globoko potopljena, a je njen tovor vreden truda in stro-

škov. V takem primeru je treba vse razbiti, če hočemo točno utotoviti, kje leži zaklad: diamanti, zlato in denar. Tak je primer znane fregate, ki se je potopila v holandski ožini Tserchelling. Tam je morje zelo nemirno, morski tokovi so močni. Zaklad, ki leži v obliki raztresenih novcev po peščenem morskem dnu, so dvigali s pomočjo cevi in strojev za čiščejne struge.

Zlasti poučno in dramatično je bilo dviganje zaklada potopljene "Egipta." Ta zaklad je dvigala posebna ladja "Artig" Potopljena ladja je ležala 140 m globoko, kar je čedna globina. Lega ladje sicer ni bila nerodna, toda zaklad je ležal pod štirimi jeklenimi mostovi. Treba se je bilo posluževati skafandristov. Ti so vzeli s seboj vse potrebne priprave in so bili zvezani zgoraj po telefonu. Na površini ladje so izrezali ogromno "žrelo" v dolžini 20 metrov. Nato so lahko izvele dragoceni zaboj in ga spravili na varno. Notri je bilo za štiri in pol tone zlata v palicah, 1229 palic srebra in 200,000 funtov šterlingov. Tak je bil zaklad "Egipta." No, za tak zaklad se je bilo vredno potruditi.

IZ DOMOVINE

—V Savinskem pri Majšperku se je pripetil žalosten odgodek, ki je bolešno odmeval po vsej soseski. Veselo pirovanje se je končalo s smrtno nesrečo, pri kateri je 18-letno dekle izgubilo svoje mlado življenje. Pri posestniku Ribiču so se fantje iz soseske posvajali od mladega Ribičevega sina, ki je naslednjega dne odhajal kot novinec k vojakom. Zbrala se je mladina iz sosednjih hiš ter se je posvajala od prijatelja pri kupici vina, med petjem in godbo harmonike. To veselo slovo je trajalo do polnoči, ko je gospodar opomnil mlade ljudi, da je čas za odhod. Vsi so se dvignili, med njimi tudi konjač Vincenc Gajšt, ki je imel s seboj lovsko puško, ki je bila nabita, pa je prihodu v hišo ni izpraznil, temveč kar napolnjeno priskočil v kot poleg peči. Gajšt je rekel svojemu 18-letnemu bratu Ludviku, ki se je z njim vred nahajal pri Ribiču, naj mu da puško. Ludvik je Stopil v kot ter prijel za orožje, tedaj pa je pristopila 18-letna posestniška hči Pavla Krapše ter v šali prijala puško za cev, jo namerila proti sebi ter dejala Gajštu "če imaš korajžjo, pa me ustrelj." Mlada človeka sta se za šalo ruvala za puško ter nihče od ostalih navzočih ni pazil, kaj delata, da bi ju posvaril. Tedaj je Ludvik Gajšt, ni vedel, da je puška nabita, napel petelina in sprožil. V tistem hipu pa je odjeknil v sobi strel, nesrečno dekle je zavil plamen in dim ter je omahnilo oblit s krvjo, ki je v naglem curku lila iz prestreljene vrata. Priskočili so ji na pomoč, toda nihče ji ni mogel ustaviti krvi, ker je imela glavno vratno žilo prestreljeno. V nekaj minutah je izkravala ter izdihnila. Storičca so orožniki naslednjega jutra prijeli ter ga zaprli.

—Maribor. — Dan 28. maja je bil za velik del Slovenskih goric za njihove najlepše kraje v srednjem delu usoden. Zadelo jih je katastrofa, kakršne niti najstarejši ljudje ne pomnijo ter je pet župnij gospodarsko naravnost uničila. Nesreča je tem hujša, ker so ti kraji bili že lani prizadeti zaradi vremenskih nepravil ter slabe letine.

Včeraj popoldne so se zbirali nad srednjim delom Slovenskih goric temni oblaki, ki so prihajali od severa ter niso nič dobrega obetali. Nebo je čisto zatemnelo, vihar je čimdalje hujše pritiskal in v oblakih je hrumelo in šumelo, da je vse v silnem strahu pričakovalo hudo uro. Res ni trajalo dolgo, pa je prihrumelo silovito neurje. Orkan je hrul v smeri od severovzhoda, vili se je strašen nalič, kakor da so se utrgali oblaki, nato pa se je vsipala toča, ki je v nekaj minutah vse pobelila, kakor da je te kraje zapadel sneg. Ko je toča nehala padati, so ljudje obupani prihiteli iz zavetišč ter gledali strašno razdejanje.

Toča je oklestila vse kraje, ki leže med Muro pri Cmureku pa navzdol do bližine Pesnice ter na zapadu nekako do železniške proge Maribor—St. Ilj. Prihrumela je tudi na zapadno stran proge ter padala v Kungoti in Svecini, vendar tam ni povzročila take škode. Usodno je zbila južno zapadni del župnije Marijane. Lega ladje sicer ni bila nerodna, toda zaklad je ležal pod štirimi jeklenimi mostovi. Treba se je bilo posluževati skafandristov. Ti so vzeli s seboj vse potrebne priprave in so bili zvezani zgoraj po telefonu. Na površini ladje so izrezali ogromno "žrelo" v dolžini 20 metrov. Nato so lahko izvele dragoceni zaboj in ga spravili na varno. Notri je bilo za štiri in pol tone zlata v palicah, 1229 palic srebra in 200,000 funtov šterlingov. Tak je bil zaklad "Egipta." No, za tak zaklad se je bilo vredno potruditi.

—Kmečka pomoč se razširja. Doslej so ustanovili že odseke v St. Jurju, kjer ima zadruga tudi tranzitno skladišče, dalje v Kozjem. Sv. Emi, Pilstanju, Rogatecu, kjer bo tudi tranzitno skladišče, v St. Vidu pri Planini. Ustanovljeni bodo v kratkem odseki v Vojniku, Dramljah, Zetalah, Stopercih, Podčetrku, Planini pri Sevnici, Ponikvi pri Celju in v Loki pri Zuzmu. Tekom enega meseca upajo, da bodo imeli že okrog 30 poslovalnic. V treh tednih poslovanja je Kmečka pomoč spravila v promet 2 in pol vagona galice, poldrugi vagon mleviskih izdelkov, vagon cementa in dr.

—Kmečka pomoč se razširja.

Doslej so ustanovili že odseke v St. Jurju, kjer ima zadruga tudi tranzitno skladišče, dalje v Kozjem. Sv. Emi, Pilstanju, Rogatecu, kjer bo tudi tranzitno skladišče, v St. Vidu pri Planini. Ustanovljeni bodo v kratkem odseki v Vojniku, Dramljah, Zetalah, Stopercih, Podčetrku, Planini pri Sevnici, Ponikvi pri Celju in v Loki pri Zuzmu. Tekom enega meseca upajo, da bodo imeli že okrog 30 poslovalnic. V treh tednih poslovanja je Kmečka pomoč spravila v promet 2 in pol vagona galice, poldrugi vagon mleviskih izdelkov, vagon cementa in dr.

—Kmečka pomoč se razširja. Doslej so ustanovili že odseke v St. Jurju, kjer ima zadruga tudi tranzitno skladišče, dalje v Kozjem. Sv. Emi, Pilstanju, Rogatecu, kjer bo tudi tranzitno skladišče, v St. Vidu pri Planini. Ustanovljeni bodo v kratkem odseki v Vojniku, Dramljah, Zetalah, Stopercih, Podčetrku, Planini pri Sevnici, Ponikvi pri Celju in v Loki pri Zuzmu. Tekom enega meseca upajo, da bodo imeli že okrog 30 poslovalnic. V treh tednih poslovanja je Kmečka pomoč spravila v promet 2 in pol vagona galice, poldrugi vagon mleviskih izdelkov, vagon cementa in dr.

—Kmečka pomoč se razširja. Doslej so ustanovili že odseke v St. Jurju, kjer ima zadruga tudi tranzitno skladišče, dalje v Kozjem. Sv. Emi, Pilstanju, Rogatecu, kjer bo tudi tranzitno skladišče, v St. Vidu pri Planini. Ustanovljeni bodo v kratkem odseki v Vojniku, Dramljah, Zetalah, Stopercih, Podčetrku, Planini pri Sevnici, Ponikvi pri Celju in v Loki pri Zuzmu. Tekom enega meseca upajo, da bodo imeli že okrog 30 poslovalnic. V treh tednih poslovanja je Kmečka pomoč spravila v promet 2 in pol vagona galice, poldrugi vagon mleviskih izdelkov, vagon cementa in dr.

—Kmečka pomoč se razširja. Doslej so ustanovili že odseke v St. Jurju, kjer ima zadruga tudi tranzitno skladišče, dalje v Kozjem. Sv. Emi, Pilstanju, Rogatecu, kjer bo tudi tranzitno skladišče, v St. Vidu pri Planini. Ustanovljeni bodo v kratkem odseki v Vojniku, Dramljah, Zetalah, Stopercih, Podčetrku, Planini pri Sevnici, Ponikvi pri Celju in v Loki pri Zuzmu. Tekom enega meseca upajo, da bodo imeli že okrog 30 poslovalnic. V treh tednih poslovanja je Kmečka pomoč spravila v promet 2 in pol vagona galice, poldrugi vagon mleviskih izdelkov, vagon cementa in dr.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

MALI OGLASI

Prodaja

Radi boleznih se poceni prodaja lepotečni salon (Beauty parlor). Vprašajte na 6724 St. Clair Ave. telefon HEenderson 4181. (145)

V najem

Odda se v najem 4 sobe, spodaj; furne; samo odrasle ljudje. 1219 E. 61st St. (144)

Išče se sobe

Išče se 1 ali 2 sobi za malo družino, 2 osebi. Kdor ima kaj, naj se zgleda na 6721 St. Clair Ave. (143)

Oddajo se

4 sobe, kopališče, vse udobnosti. Vpraša se na 1052 E. 62nd St. (144)

Priletna ženska

se išče za hišna dela na farmi. Zglasiti se je do 2. ure popoldne na 1097 E. 64th St., zgoraj, spredaj. (143)

Zavarujte vaš avtomobil proti nezgodi

\$5,000 do \$10,000 zavarovalnine za ljudske poškodbe stane srednjem delu usoden. Zadelo jih je katastrofa, kakršne niti najstarejši ljudje ne pomnijo ter je pet župnij gospodarsko naravnost uničila. Nesreča je tem hujša, ker so ti kraji bili že lani prizadeti zaradi vremenskih nepravil ter slabe letine.

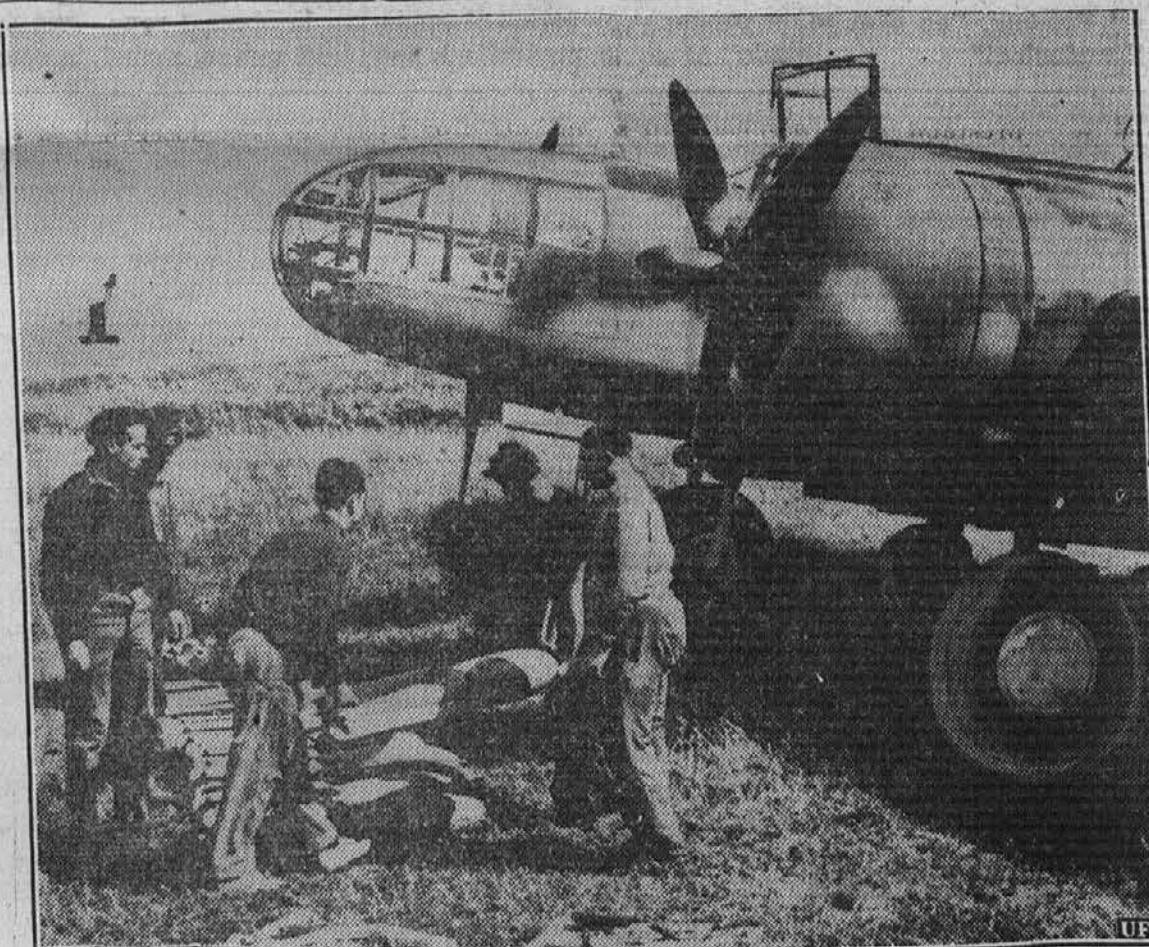
John Zulich

18115 Neff Road
Telefon KEmore 4221.

(143)

Oblak Furniture Co.

TRGOVINA S POŠTIVOM
Poštvino in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEenderson 2978

Bombnik ameriškega izdelka na zapadnem evropskem bojišču v katerega ravno naladajo bombe s katerimi bo poslan v boj z nacijo. Francozi pravijo, da so ameriška bojna letala najbolj uspešna na svojih poletih.

Pogled na vojaško zrakoplovno polje Strica Sama v državi Texas "West Point of the Air," kjer se trenirajo ameriški vojaški piloti. Ameriške vojaške oblasti pričakujejo, da bodo imele do 7,000 treniranih pilotov vsako leto. Na razpolago imajo 200 zrakoplovov za 500 učencev-pilotov.

HELENA HALUSCHKA:

Sin dveh očetov

"Da so pa narodi z olajšanjem prometa kaj pridobili, bi resnično ne upal trdit. Sanjali so, da se bo pobratil ves svet, brž ko se bodo mogli narodi zblížiti, a vse se mi dozdeva, kakor bi se razumeli od takrat še manj. Kaj je vendar pomenila prej beseda 'gostoljubje' za narod, družino in posameznika? Zda imam tujski promet? Kaj je to drugega, ko da ponujamo domovino kakor vlačugo tujcu, drevečemu se mimogledu? Ali pa misliš, da ima popotnik, ki more brez truda v salonski obleki in lakastih čevljih stopiti na najvišji gorski vrh, še kaj smisla za neoskrnjeno veličino gora? Misliš, da sploh še sluti diha večnosti v hribih? Meniš predvsem, da takle popotnik le količkaj sluti, kaj mora trpeti gorjanec pri svojem delu? Prav tako malo, kakor malo sluti in ve o narodih, katerih domovino pozna iz velemest, njihovih barov in muzejev. Ne vidim še, da bi se narode že kaj pobratili."

"Torej ne verjameš, stric, da se bodo narodi vedno tem bolj med seboj razumeli, čim bolj se bodo zblížili?"

"Upajmo, a videti še ni nič!"

"Če promet že ne vodi do večnega, splošnega miru, sta nam novodobna tehnika in znanost prinesli vendar obilo blagoslova. Spomni se le na kužne nadloge preteklih stoletij!"

"Da, toda pomisli tudi na nelezljive bolezni današnjih dni! Seveda ne umiramo več tako pogosto za kugo, a trapijo nas naše duševne motnje, možganski defekti in nevroze — kdo sploh še upa reči, da je normalen? Odkar toliko vemo, poklekta človek pred lastnim popkom in si z vsemi mogočimi zdraviljenji skuša izprostiti zdravje, dokler ga ni konec."

"Da, toda stric . . ."

"Nič stric, tako je, in vse ima prekleto higiena na vesti. Vse se boji življenja bolj, kakor so se naši predniki bali kuge. Postali smo grozno strahopetni."

Stricu je postalo vroče od govorjenja, ogrel se je in drevil čez polje, da je Volbenk komaj sopihal za njim.

"Nismo strahopetci, stric, dokaz za to je sport in njegovi uspehi."

Tedaj je stric Fric postal in si izpraševal vest.

"No, da, priznam, sport imate, priznam. In tudi uspehov je dosti."

"Vidiš torej!"

"Da, priznam. Toda sport ne bo nikoli služil ideji. Najboljši rokoborec, nogometnik ali prvak v tenisu ni zame nič, če ne zna človeku, ki je zabredel v stisko, sam od sebe in krepko pomagati. Sicer pa, prijatelj moj, motiš se, če misliš, da zaradi sporta vaš rod več zdrži kakor naš! Brž ko zapustite igrišče, imate živce kakor ženske. Vsaka malenkost vas podere, za prazen nič bežite iz življenja. In vaše žene! Same kosti in roke samo za lovljenje, kakor opi-ce! Nobena ne more roditi, ne da bi stokala potem pol življenja, in če zmore celo dva otroka, je mučenica in mož velik zločinec."

"Pretravaš, stric! In imeti otroke danes tudi ni več tako preprosto; krivi ste tega vi, očetje, ki ste začeli vojko, a plačujemo jo mi. Podedovali smo bedo, stisko, brezposelnost..."

Volbenk ni slutil, kaj bodo izzvale njegove besede. Stric ga je popadel za vrat, ga mikastil, da je fantu pohajala sapa, in

jezno vpil nad njim:

"To je vse, kar veste o največji borbi človeštva vi, ki ste zatajili svoje očete, ki so morali vse to trpeti in so tudi pretrpeli, in sicer tako junško, da so ob tem bolj starih herojev pravo otroško igranje! Vi gluhi, domišljavi mladiči neveste, da vojske nismo hoteli, da smo jo vojevali le, ker je morala biti izvojevana. Vojak ni bil kriv vojske; in če more grozote te vojske sploh kaj omiliti, jo morejo samo nadčloveške žrtve vojakov. Vojske nima na vesti ta ali oni človek, ta ali oni narod, ampak materializem, ki je zajel vse človeštvo. Vojska je morala priti nad nas, usojeno je bilo. In česar sedaj še ne razumeš; morala je biti izvojevana, in sleherni, bodi Nemec bodi Francoz, ki je izvršil dolžnost do domovine, je v tistih trenotkih ravnal prav. Toda gorje narodu, katerega sinovi so se izneverili svojim očetom in raztrgali verigo, ki spaja en rod z drugim! Šele tedaj je tako ljudstvo premagano, lastni sinovi ga pokopljejo."

In potem ga je pustil stric samega sredi polja in jezno prihajajo s širokimi koraki odšel naprej. Da, tudi bliskati se je utegnulo v dobrih očeh strica Frica, če se je kdo dotaknil njegovih svetinj. Šele potem, ko se je pri zajtrku polagoma umiril, si ga je drznil Volbenk spet vprašati, kaj misli o vsem kulturnem napredku, ki ga vendar ne moremo zavreči.

"Ne," je odgovoril stric, "nobenemu norcu ne morem ubraniti, da ne bi stroja, ki ga je bil izumil, izdelal, nobenemu učenjaku ne morem braniti, da ne bi izrabljaj v človeški prid prirodnih sil, nobenemu filozofu ali politiku, da ne bi oznanjal nove modrosti. Danes tudi ni več mogoče, da bi jemal znanost v zakup samo en sloj, kakor so delali svoje dni Egipčani — mimogrede omenim, v svojo veliko korist, ker so se s tem obdržali dlje ko vsa druga plemena. A pustimo to! Delal sem, da napredka ne morem preprečiti. A mogli bi popraviti osnovno zmoto našega časa, ki misli, da je že kultura, ako zgolj stvarno izkoriščamo svoja dognanja. Kdor ima kopalnico, električno luč, telefon, ščetko za zobe in stranišče na izplakovanje, misli, da je že kulturn človek. Ne odpiraj čeljusti ko krap! Kultura ni znanost v obleki služkinje, za vruga ne! Kultura je skladnost med spoznanji razuma in spoznanji srca, kultura je razum, združen z vrednotami srca, je znanost, združena z vestjo!"

In stric Fric je navedel svoj najljubši izrek, ki mu je visel tudi nad pisalnikom:

"Znanost brez vesti, lepota brez pravi vsak narod pogubi."

Nato si je stric Fric obupno narobe zapel narodno pesem o vili Lorelaji in odšel. V sobi je ostal Volbenk sam in je zmajeval z glavo. Kje je torej resnica? Doktor Wilde je hodil v svojem hrepenenju po odrešitvi popolnoma nasprotna pota. Bili so to dnevi, ko se je Volbenk resno izpraševal, ali je fant, ki se tako zataplja v čudne stričeve domisleke, še vedno tisti, ki mu je bilo življenje gol nesmisel. Ta njegov nekdanji jaz se mu je odtujil, tudi ga ni rad prebujal, kajti zrla sta iz njega še vedno pe-

koča bol in ledeno mrzli, more-či razum.

Da, toda kje je resnica?

Prišla je zima. Že v oktobru je snežilo. Z neba so se usipali gosti kosmiči in narava je molčala tako gluho, da si mislil, da slišiš padajoče snežinke — kot bi čisto nalahno šumela svila, nič več. Ob nedeljah so mogli otroci posedati po cele ure ob oknu in sanjati v ta neskončni, sladki mir. Včasih so na sankah ali smučeh noreli po snegu in Rožamarija je bila spretna kakor kak akrobat. Od bratrancev ni bil nobeden pravi sportnik. Veselo sta vriskala, a njuna igra je bila igra, ne pa resno delo. Volbenk je bil vajen nevarnejšega početja in se je te otročje igre kmalu naveličal.

"Lepše bi bilo," je rekel Pavlu in Reneju, "če bi se spustili s sanmi po klancu navzdol."

"To je prepovedano, pot je ledena in ovinki so hudi; tudi bi utegnili zadeti ob kakšen voz ali sani."

"Zvečer ne bo nihče vozil tod gor. Bajno bi bilo, držati v mesečini po zasneženih gozdovih navzdol. Nekaj čisto drugega ko takole priskutno drčanje po travniku."

"Starši so strogo prepovedali," je spregovorila Rožamarija, "včeraj si je pri sankanju na gorski cesti nekdo zlomil oboje nogi."

"Prijetno je samo, ako je tudi nevarno; toda če se bojita, ne govorimo več o tem."

Na poti domov si je Volbenk izmislil drzen načrt. A doma se je zdelo, da vse vedo. Teta Ivana je živo spraševala, če se vendar niso poskušali sankati po cesti, in stric je porabil to priliko, da jim je to ponovno kar najostreje prepovedal.

"Pa se bom le podričnil," si je mislil Volbenk, "ne dam se zavijati v plenice!"

Po večerji je odšel takoj v svojo sobo z izgovorom, da je zaspan. Mimogrede je pomežiknil Pavlu in Reneju. Tedaj sta se spomnila tudi onadva, da hočeta pod odejo, in sta radovedna odšla za bratrancem.

"Brž ko odidejo spat, grem. Gresta z menoj drčati se — v mesečini?"

"Kaj pa misliš?"

"Pa bodita doma, če se bojita, grem pa sam."

S tem je skušnjavec igro dobil.

"Nič se ne bojiva," je odvrnil Rene užaljen, "toda res ni varno na cesti. Samo po brežinah na travniku, kjer ni nobenega človeka, je oče dovolil."

"Potem so tvoje sani zanič. S sanmi se vendar ne boš cijažil po travniku, sani so za cesto, le voziti moraš znati."

"Seveda, a starši na noben način ne dovolijo."

"Starši ne bodo o tem nič vedeli. Kako lepo bi bilo, eno noč prebiti zunaj. In vsakdo bo mislil, da smo pod odejo."

Volbenk je zmagal, sklenili so, da se gredo ponoči vendarle drčati.

Fantje so ležali oblečeni na posteljah in niso mogli dočakati, da odidejo vsi k počitku. Končno je hiša utihnila. Slišali so se le še drsajoči koraki stare dekle, ki je zapirala večna vrata, potem je škrtnil zapah — in na steno je potrkalo.

"Bedita?"

"Da, greva."

S čevlji v rokah so se zarotniki izmuznili iz svojih sobic. Vrata so škrtnila.

"Pst! Pst!"

Tla škripljejo, če hodiš še tako previdno!"

"Po ograji dol!" jo ugane zvit Rene.

Ko blisk je smuknil Pavel prvi po izglajenem lesu navzdol in pristal v pločevinasti smetlišnici, ki se je prevrnila z vso

svojo vsebino po kamenitih tleh.

"Stoj!" je kriknil nalahno. Da, stoj, če moreš! Volbenk in Rene sta zaropotala naravnost v stojalo za metle.

Minuta molka!

Nič se ni zgodilo. Tudi slišal ni hrupa menda nihče, vse je mirno. Še skok tja do večnih vrat; zunaj so se obuli in stekli potem po sani. — Modro se sveti noč v mrzli mesečini. Grmovje je v ivju in lahkotno štrli v zrak kakor nežne čipke. Jelke stoje pod snežnim vpravljenem kraljestvu zime tiho na straži.

Kmalu so na vrhu.

Po drugi strani gre navzdol. V blešččem se gozdu je vožnja sijajna. Veter in mraz grizeta v roke in noge, toda v vedno bolj divji naglici pozabiš na to. Na ovinkih se izpod zavore zapraši snež visoko v zrak, a zato ne gre nič bolj počasi. Jelke beže mimo kakor bel zid, na nebo se zariše neka razvalina in spet zgine, kot bi utonila; v vasi se prebudi lajež hudih psov, a sani so že mimo. Z vsakim svojih napetih živcev uživajo fantje to ukradeno noč.

Od vožnje pijan je zakričal Volbenk v veter, ki mu je jemal sapo:

"Prepovedan sad najbolj diši."

Komaj je izgovoril, so začele sani na ravnem zastajati. Prepozno je Volbenk opazil vaški vodnjak. Za las je manjkalo, da se niso zaleteli vanj, toda na zledenem kamnu zavora ni prišla. Ko je bil tako ostro zavil, je vrglo Reneja z obrazom ob zidano korito.

Krik — in iz rane na bradi se je ulila kri na ovratno ruto in na suknjo. Volbenk si je bliskoma slekel plašč, suknjič in telovnik, si strgal srajco na koše in obvezal rano. Nič več ni čutil mraza, skrbel je samo za

prijatelja, ki je napol v nezavesti ležal na tleh. Otrl mu je kri s snegom in ga pokril s svojo obleko, se nato s Pavlom znojen in po vsem telesu drhteč od razburjenja upregel pred sani. Potem sta se zadrevila spet proti vrhu in na drugi strani proti domu.

Poti ni hotelo biti ne konca kraja. Volbenk se niti ozreti ni upal, boječ se, da bo uzrl za seboj že mrliča. Kri je premakala obvezo, volneno ovratnico in plašč. Pavla so zapuščale moči in Volbenk ga je obupano potegnil za rokav:

(Dalje prihodnjic)

Deklica, ki se je še pred nedavnim igrala na flanderskih poljanah, je sedaj na begu z drugimi nesrečniki, ki so morali zapustiti svoje porušene domove in se podati v neznan svet, da si tako ohranijo vsaj golo življenje.

1940 Frigidaire ledenica

Vsa porcelanasta, se je prej prodajala najnižje za \$204.50, sedaj samo

\$157.50

Nikdar niste imeli prilike kupiti vso porcelanasto Frigidaire za tako nizko ceno. Dobite jo na lahka mesečna odplačila ali na brezplačno preizkušnjo.

Drugi modeli \$112.75 in več.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Avenue

819 E. 185th Street

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska

katoliška podpora organizacija v Združenih

Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska

Katoliška Jednota

Glavni urad v lastnem domu: 351 No. Chicago St., Joliet, Illinois
POSUJE ŽE 47. LETO

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOZENJE ZNAŠA OKROG \$5.000.000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%

K. S. K. Jednota ima nad 36.000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 184

V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev. Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega obstanka nad \$7.400.000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAKOD!" Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošten in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo članice in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "AA" ali "BB." Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim letom narašča. V slučaju smrti otroka se izplača \$500 ali \$1.000 posmrtnine. Otroka se lahko tudi zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoto izplačano v gotovini.

BOLNISKA PODPORA:

Zavaruješ se lanko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jlm rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 351 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.